

FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

7. marts 2014

Besvarelse af spørgsmål 131 (alm.del)stillet af udvalget den 5. februar efter ønske fra Morten Bødskov (S).

Spørgsmål 131:

Ministeren bedes kommentere indlæg: ”Åbent brev til Helle Thorning-Schmidt” af MEP Morten Messerschmidt i Jyllandsposten den 13. december 2013.

Svar:

Jeg er glad for at få muligheden for at kommentere på ovennævnte indlæg fra Morten Messerschmidt, da det giver mulighed for at udrede nogle af de misforståelser, som præger brevetsamt andredele af den offentlige debat.

Patentreformen har været mange år undervejs, og under det danske EU-formandskab i 2012 lykkedes det endeligt at indgå en aftale, som formelt blev underskrevet i februar 2013. Forud for dette var sagen blevet forelagt Folketingets Europaudvalg, hvor et flertal af Folketingets partier – herunder også Dansk Folkeparti – gav mandat til, at regeringen støttede etableringen af et fælles europæisk patentdomstolssystem med udgangspunkt i det udkast til aftalekompleks, der blev forelagt ved samme lejlighed.

Dansk tilslutning til patentreformen eller ej

Danske virksomheder vil kunne søge om et enhedspatent, uanset om Danmark er med i patentreformen eller ej.

Morten Messerschmidt fremfører imidlertid i sit brev, at danske patenthavere vil stå bedre ved at have et selvstændigt patent for Danmark sideløbende med et enhedspatent.

Vi kan på baggrund af høringssvarene til lovforslaget konstatere, at det ikke er det, som danske virksomheder efterspørger.

Dansk erhvervsliv og fagbevægelsen har et meget klart ønske om, at Danmark skal være med i patentreformen, fordi det vil gavne danske virksomheder og sikre danske arbejdspladser. Patentreformen handler om at gøre det nemmere og billigere for danske virksomheder at beskytte deres opfindelser bredt i Europa til gavn for vækst og danske arbejdspladser.

Står Danmark uden for patentreformen, medfører det ekstra besvær og ekstra omkostninger for virksomhederne. Virksomhederne skal søge to gange om at få deres opfindelse beskyttet: én gang i de deltagende lande og så én ekstra gang i Danmark. På samme måde, hvis deres patent bliver krænkert: én retssag ved den fælles domstol og én ekstra retssag kun for Danmark.

Hvis Danmark står udenfor patentreformen, så vil enhedspatenterne ikke få virkning i Danmark. De danske virksomheder ønsker muligheden for at benytte sig af det alternativ, som patentreformen er, nemlig at søge enhedspatenter, der også har virkning i Danmark. De virksomheder, som ikke ønsker et enhedspatent, kan fortsat søge om nationale eller europæiske patenter, akkurat som i dag. Der er altså tale om, at det er frivilligt, om virksomhederne vil benytte denne nye mulighed.

De store virksomheder kan godt klare sig i det nuværende system, det kan de små ikke. Morten Messerschmidt skriver selv, at de store kan hyre de bedste advokater i alle EU's lande, men at en lille virksomhed ikke har samme mulighed. Ved at sige ja til patentreformen giver vi de små og mellemstore virksomheder en chance for at være med, da de kan nøjes med én retssag.

Herudover forventes det at være mindre attraktivt at investere i Danmark, hvis Danmark står udenfor patentreformen. Når internationale virksomheder skal vurdere, i hvilke lande det er interessant at investere i forskning og udvikling i, så går de ofte udenom lande, der har besværlige nationale særordninger, og investerer i de lande, der har en mere strømlinet tilgang til den udvikling, der foregår internationalt. Dette skal sammenholdes med, at Danmark er et lille land og et lille marked i internationale sammenhænge. Det er vigtigt for Danmark og danske arbejdspladser, at vi skaber så gode muligheder for innovation og vækst som muligt, og at udenlandske virksomheder ikke fravælger Danmark på grund af nationale særregler.

Danmark er i dag et innovativt land med en høj patentaktivitet og vigtige eksportmarkeder. Dette er meget positivt, da de patentaktive danske virksomheders bidrag til den danske økonomi er relativt stort sammenlignet med danske virksomheder samlet set. Patentreformen forbedrer virksomhedernes rammevilkår for innovation og vækst

Den fælles patentdomstol

Morten Messerschmidt fremfører, at hvis vi stemmer ja den 25. maj, vil danske patentrettigheder fremover skulle afgøres ved et 'virvar af europæiske domstole', og at enhedspatentet fremover skal afgøres ved 'en stribe domstole rundt omkring i hele unionen'.

Med patentreformen indføres der én fælles specialiseret patentdomstol. Danske virksomheder slipper således for i fremtiden at skulle håndhæve deres europæiske patenter ved en stribe af nationale domstole rundt omkring i Europa og efter meget forskellige nationale regler, som de skal i dag. Med den fælles patentdomstol kan danske virksomheder nøjes med at føre sag ét sted – ved den fælles patentdomstol.

Dertil kommer, at virksomhederne i mange år har efterspurgt et fælles domstolssystem for patenter, som kan øge retssikkerheden og forudsigeligheden omkring deres patentrettigheder i Europa – og også i Danmark. Med patentreformen får vi denne retssikkerhed og forudsigelighed. Uanset ved hvilken afdeling af patentdomstolen en sag føres, sidder der således et internationalt panel af højt kompetente dommere, der træffer afgørelse på baggrund af det samme regelgrundlag og ud fra ét fælles procesreglement.

Morten Messerschmidt fremfører ligeledes, at værnetingsreglerne vil medføre, at de store virksomheder vil føre sagerne, hvor det er mest oportunt for dem, så de små virksomheder enten må give op eller lade sig trække rundt i et net af 'lokale, regionale og centrale EU-patentdomstole over hele EU'.

Med patentreformen kan virksomhederne modsat i dag nøjes med én retssag. Hverken små eller store virksomheder vil derfor fremover risikere at skulle trækkes rundt ved flere domstole over hele EU, sådan som virksomhederne skal i dag.

Den fælles patentdomstol giver navnlig de små virksomheder en chance for at håndhæve deres rettigheder. De små virksomheder har typisk ikke råd til at føre flere retssager, og de er i det nuværende system derfor i praksis afskåret fra at håndhæve deres rettigheder bredt i Europa.

Hvis Danmark står udenfor patentreformen, så fratager vi de danske virksomheder muligheden for at få det fulde udbytte af patentreformen. Jeg er derfor meget uenig i, at et ja vil være at gamble med danske virksomheders retsstilling. Tværtimod. Det fremgår også meget tydeligt af hørings svarene til lovforslaget, at de danske interessenter ønsker, at Danmark skal være med, og de ser frem til en forbedret retsstilling med patentreformen.

Danske virksomheder vil kunne være part i sager ved patentdomstolen, både som sagsøger og som sagsøgt, uanset om Danmark tiltræder aftalen eller ej. Hvis Danmark er med i patentreformen, så vil de danske virksomheder

somheder kunne møde danske dommere i dommerpanelerne, det vil være muligt at føre sager ved patentdomstolen i Danmark, og den danske rådgiverbranche (advokater og patentrådgivere) vil være rustet til at rådgive de danske virksomheder bedst muligt. Derudover vil Danmark få indflydelse på blandt andet domstolens virke (procesreglementet), gebyrerne for enhedspatentet og gebyrerne for at føre sager ved patentdomstolen.

Forholdet til EU-Domstolen

Den fælles patentdomstol er ikke en ny EU-domstol. Den fælles patentdomstol bliver en domstol, der er fælles for de lande, der i fællesskab har indgået en mellemstatslig aftale om denne. Aftalen, som den fælles patentdomstol er baseret på, er ikke en EU-retsakt.

Der er ikke tale om, at de kommende enhedspatenter bliver lagt ind under EU-Domstolen, som det fremgår af indlægget. Tvister om enhedspatenter skal afgøres ved den fælles patentdomstol og ikke ved EU-Domstolen. Der bliver heller ikke tale om, at EU-Domstolen vil udvide EU-retten, eller fortolke reglerne, så software fremover kan patenteres, som Morten Messerschmidt fremfører. Den europæiske patentkonvention er ikke en del af EU-retten.

Afgørelser fra den fælles patentdomstol kan heller ikke ankes til EU-Domstolen men alene til patentdomstolens egen appelinstans.

EU-Domstolens rolle i forhold til den nye patentdomstol er alene den som allerede i dag gælder i forhold til de nationale domstole. Ligesom de danske domstole i dag spørger EU-Domstolen, hvis der er tvivl om fortolkning af relevante EU-regler (de såkaldte præjudicielle spørgsmål), vil den fælles patentdomstol således fremover skulle gøre det samme. Et relevant eksempel kan være et spørgsmål om fortolkningen af SPC-forordningerne (to EU-forordninger for supplerende beskyttelsescertifikat for henholdsvis lægemidler og plantebeskyttelsesmidler).

Patentreformen ændrer således ikke på EU-Domstolens kompetencer.

Patentreformen ændrer ikke på reglerne for, hvad man kan få patent på

Reglerne for, hvad man kan få et enhedspatent på, følger den europæiske patentkonvention (EPK), som Danmark tiltrådte i 1990. Det er de samme regler, som i dag er gældende for, hvad man kan få et europæisk patent på. Den europæiske patentkonvention er heller ikke en EU-retsakt men en mellemstatslig aftale, der er indgået mellem 38 europæiske lande.

Patentreformen ændrer ikke på reglerne for, hvad man kan få patent på i Europa. De regler findes allerede, og Danmark har tiltrådt disse. Det er således ikke uklart, hvilke regler, der vil gælde, og patentreformen vil derfor heller ikke medføre, at software fremover kan patenteres. Software i sig selv kan ikke patenteres i Europa i dag, og disse regler ændres ikke med patentreformen.

Det nye og det attraktive ved enhedspatentet er således ikke selve patentets 'indhold' – og heller ikke selve ansøgningen og den proces den skal igennem - men den enklere og billigere måde, som enhedspatentet bliver direkte gyldigt i alle de deltagende lande på efter meddelelsen af patentet. På den måde kan enhedspatentet spare virksomhederne for mange omkostninger og en masse administrativt besvær.

Sprog

For så vidt angår sprog, så indikerer Morten Messerschmidt også her, at de store virksomheder nok skal klare sig, men at det vil være vanskeligt for de små virksomheder at skulle føre en sag på et andet sprog.

Hertil vil jeg gerne bemærke, at danske virksomheder vil kunne være parter ved den fælles patentdomstol, uanset om Danmark er med eller ej. Dertil kommer, at danske virksomheder i det nuværende system risikerer at skulle føre sager i flere forskellige lande på flere forskellige sprog og under vidt forskellige spilleregler.

Så for danskesmå og mellemstore virksomheder er det en helt klar forbedring, at vi fremover kan tilbyde dem én sag ved én domstol på ét sprog og med ét fælles sæt spilleregler for, hvordan sagerne føres. Med dansk deltagelse i patentreformen vil danske virksomheder desuden kunne møde danske dommere ved patentdomstolen, ligesom vi vil få en lokal afdeling af domstolen i Danmark, hvor dansk bliver blandt processprogene. De danske virksomheder, som eksempelvis kun er interesseret i det danske eller nordiske marked, kan fortsat vælge at anvende nationale patenter og dermed de nationale domstole.

Udtalelse fra Apple, Google m.fl. vedr. patenttrolle

Morten Messerschmidt henviser til, at amerikanske virksomheder (Apple, Google, Adidas m.fl.) har advaret mod at oprette et enhedspatent, der skaber grobund for de såkaldte 'patenttrolle', der i USA er et stort problem.

Her vil jeg gerne opfordre til, at man læser det brev, som disse amerikanske virksomheder har skrevet, og ikke kun det som medierne har skrevet om brevet. Disse amerikanske virksomheder bakker op om den europæiske patentreform, men udtrykte i forbindelse med høringen vedrørende procesreglementet for den fælles patentdomstol bekymring for, at to konkrete elementer i det daværende udkast til procesreglement kunne give anledning til misbrug, som det f.eks. kendes fra USA. Disse virksomheder gav udtryk for, at deres bekymringer kan adresseres via ændringer i procesreglementet og sendte derfor et høringssvar til den forberedende komité med forslag.

Dertil kommer, at man skal være påpasselig med at sammenligne den europæiske patentreform med retstilstande og patentsystemer i USA eller

andre lande. Ved udformningen af patentdomstolsaftalen og procesreglementet har der netop været fokus på at undgå mulighed for misbrug af systemet. Regeringen er i tæt dialog med erhvervslivet og lægger vægt på, at vi får nogle regler for patentdomstolens daglige virke, der medfører øget retssikkerhed og beskytter mod procesrytteri og misbrug af systemet.

Dansk Folkepartis hovedbudskab om dansk deltagelse i patentdomstolen
Morten Messerschmidt skriver, at Dansk Folkepartis hovedbudskab i forhold til ikke at deltage i patentdomstolen er, at ”Kun ved danske domstole, efter dansk ret, med dansk som retssprog og ved danske dommers mellemkomst, skal man kunne miste sin patentbeskyttelse i Danmark.”

De danske virksomheder og den danske fagbevægelse ønsker, at Danmark skal deltage i patentreformen fra start af. Det mener jeg, at vi som politikere bør lytte til. Patentreformen ændrer ikke ved muligheden for at udtage nationale patenter i Danmark og føre sager om disse ved de nationale domstole i Danmark. Skulle der være virksomheder, der ikke ønsker enhedspatentet, kan disse således vælge at udtage et nationalt patent ganske som i dag. Det ændrer reformen ikke ved.

Tiltræder Danmark patentreformen, vil vi få en lokal afdeling af domstolen med mindst én dansk dommer i panelet og hvor processproget bliver dansk og engelsk, således, at det, inden for rammerne af patentreformen, bliver muligt for virksomhederne at føre sager i Danmark, på dansk og foran en dansk dommer, ganske som Morten Messerschmidt efterspørger. Deltager vi ikke i reformen, vil der ikke være den mulighed.

Når patentdomstolsaftalens regler indebærer, at en retssag kan anlægges ved den lokale afdeling i Danmark, vil virksomheder derfor have mulighed for at føre deres sag i Danmark på dansk og foran et dommerpanel, der vil bestå af én dansk dommer og to udenlandske dommere fra den fælles dommerpulje.

Tiltræder Danmark patentreformen kan vi give dansk erhvervsliv den nye supplerende mulighed for patentbeskyttelse bredt i Europa og den øgede retssikkerhed i Europa og i Danmark, som de har efterspurgt i rigtig mange år. Den danske rådgiverbranche (patentagenter og advokater) bakker også op om, at Danmark tilslutter sig patentreformen fra starten af. Dansk tiltrædelse af patentreformen er et kærkomment positivt bidrag til dansk konkurrenceevne, vækst og beskæftigelse.